

Els mitjans de comunicació obren les seves portes al públic

Línia oberta a la participació

La vida en un xip i *Tribunal Popular* han obert la televisió a la participació popular. Però, malgrat aquesta escletxa televisiva, encara és la ràdio, amb la seva línia telefònica oberta, el mitjà estrella perquè els oients puguin opinar.

Avoltes s'ha dit que els mitjans de comunicació de masses són un instrument utilitzat pels estaments del poder i que, en realitat, els lectors, radio-oients o telespectadors només són elements passius dels processos de comunicació. Tot i això, o potser per això, els mitjans de comunicació obren, cada vegada més, les portes a la participació. Una participació que va més enllà dels concursos i que, segons el mitjà o el programa, pren una forma diferent.

L'ESCLETXA TELEVISIVA

Un dilluns qualsevol l'equip format per Conxita Gulanó, René Esteve, Mònica Terribas, Sílvia Coppulo i Joaquim Maria Puyal es reuneixen en consell de redacció per preparar l'episodi següent del programa *La vida en un xip*.

El divendres anterior ja han emès un spot televisiu anunciant el tema de la setmana. El primer que fan és escoltar totes les trucades del contestador automàtic, amb què la gent interessada exposa el seu parer sobre la proposta presentada per *La vida en un xip*.

Un cop escoltats tots els arguments dels telespectadors que volen participar en el programa, se'n fa una selecció procurant de no repetir casos semblants. La intenció és de donar més riquesa de contingut al programa.

De les 800 a 3.500 trucades que rep el contestador setmanalment, només en seleccionen 92, xifra que coincideix amb el nombre de cadires que té el plató del programa.

A la vegada, l'equip del programa cita els convidats que assistiran a la taula per exposar punts de vista diferents. Quan arriba el divendres, dia de l'emissió en directe del programa, el plató és ple de gom a gom i el programa, a punt de co-

mençar. Després de l'escenificació que fan els personatges de *La Granja* hi ha una exposició dels convidats i, per fi, arriba el torn de la intervenció del públic.

Abans de començar ja han advertit al *respectable* que parli sense aixecar les mans, sense cridar, que no s'atropellin els uns als altres, que siguin àgils i que escoltin. Tot i aquestes recomanacions, encara hi ha qui aprofita l'oportunitat per exposar un problema particular, per veure si el pot resoldre en directe, des del programa.

Aquestes intervencions solen ser bastant breus, però són el moment que tothom aprofita per dir-hi la seva, desafiant les limitacions del temps.

A més a més, durant el programa, hi ha un equip de treball dirigit per un sociòleg que fa una enquesta, amb un enunciat lleugerament diferent del del programa i que serveix per copsar l'opinió de la societat catalana. L'enquesta té un marge d'error molt baix i no sempre coincideix amb el resultat de l'opinió global dels convidats al programa.

Per últim, hi ha un telèfon a disposició dels telespectadors perquè puguin manifestar-se els qui se sentin al·ludits. A més, el centre de dades serveix per reconduir, si cal, el programa i per donar pas a les preguntes formulades en el decurs de l'emissió.

Passem ara a TV-2. El programa *Tribunal popular* també vol esbrinar què pensa la gent del carrer de qüestions polèmiques i d'actualitat. La participació del públic d'aquest programa, dirigit per Xavier Foz, és més passiva que no en *La vida en un xip*. *Tribunal Popular* representa cada setmana un judici contra una institució, un personatge o un tema concret. Hi ha un advocat i un fiscal que miraran de convèncer el jurat de la innocència o culpabilitat de l'assumpte en judici.

Tribunal popular va significar tota una fita en la participació

La participació de l'espectador és més aviat reduïda; hi ha una selecció de persones —feta a l'atzar— que han de donar, un cop acabades les exposicions del fiscal i l'avocat, un veredict final.

A més, igual que en el programa de Puyal, hi ha una enquesta telefònica,

d'àmbit estatal, amb una mostra de 2.800 persones. L'enquesta consta de tres preguntes que amplien una mica el resultat del programa.

LA RÀDIO, LÍNIA CALENTA

Però, malgrat aquests espais, el telespectador ho té difícil, això d'opinar per televisió. La ràdio, en canvi, dona tota mena de possibilitats perquè tothom opini o senzillament expliqui la seva dèria.

telefonades són, generalment, peticions i propostes relacionades amb la programació, però també hi ha qui hi truca per qüestions lingüístiques.

Més tard, l'emissora, a través del cap d'emissions, es fa ressò dels suggeriments dels oïdors. És clar que això no és una participació directa, però serveix de termòmetre al Canal-9 per saber què escolta la seva audiència. Així mateix, les qüestions formulades a través del contestador obtenen una resposta personal, a micro tancat.

nió dels radiooients és la que ofereix cada dia Adelina Castillejos des de Catalunya Ràdio amb el programa *La Solució*, que dedica una hora a debatre un tema amb convidats que són interpel·lats telefònicament.

És, també, a Catalunya Ràdio que el programa *La Nit dels ignorants*, presentat per Carles Cuní, ofereix un nou esquema. Els oïdors s'ho fan quasi sols. La filosofia d'aquest programa és que els oients aprofitin l'espai per fer preguntes que no saben i que uns altres les contestin. Ara, la realitat és que molts aprofiten el programa per parlar de les coses que els interessin.

Quan hi ha campanyes electorals, la política hi és prohibida. Carles Cuní justifica aquesta prohibició adduint que la finalitat del programa no és d'entrar en discussions personals.

Els programes de participació han anat buscant tota mena de públics. És per això que, com més va més, apareixen programes en què la gent no tan sols pot participar-hi, sinó que tracten qüestions concretes a fi que cada parcel·la d'audiència tingui micro obert.

Ràdio-4 de València, amb el seu programa *Quan seré major* fa una mena de programa en què els protagonistes són la gent de la tercera edat que, a banda de concursar-hi, opinen sobre els temes que els afecten. Ràdio-4 de Barcelona fa l'espai *L'Hora del pati* de participació, adreçat a un públic molt concret: els escolars de 10 a 14 anys, que poden entrevistar un personatge popular. El programa és presentat per Josep Abril i Pere Culler i es pot sentir el dissabte al matí.

Les mestresses de casa també tenen el seu espai específic: a Ràdio-4 de Palma, a l'espai *Son matí 9*, dins l'apartat *Olla exprés*. En aquest cas les interessades disposen d'uns minuts per discutir sobre temes domèstics.

Programes amb una intensa participació són també els dedicats a qüestions esotèriques, en què tots els interessats en fenòmens paranormals poden plantejar els seus interrogants. Al Principat, aquest gènere es pot sentir a *El Gran Sàbat*, presentat per Joan Grau, de Ràdio-4 o bé a *Sintonia*, de Catalunya Ràdio. A les Illes, l'espai estrella dels afeccionats al misteri és *Tarot*, que també emet Ràdio-4.

Kim Fuster

Televisiva dels espectadors.

Canal-9 Ràdio és un dels mitjans, al País Valencià, perquè la gent pugui expressar tota mena d'opinions referents a la programació de l'emissora. Un contestador automàtic, línia calenta, rep trucades telefòniques durant les 24 hores del dia, i aquest és l'element bàsic perquè el públic oient hi participi. Les

Però hi ha tipus de participació més directa, en ràdio. Un programa de tall clàssic en aquest sentit és *Fora dubte*. Espai emès cada dia al migdia per Ràdio-5 de Barcelona, en què el veterà Antoni Serra es fa ressò de les preguntes dels oïdors.

Una altra manera de canalitzar l'opi-